

Előfizetési feltételek:
helyben házhoz hordva
vagy vidékre postán
küldve
Egész évre 12 kor.
Fél évre 6 kor.
Negyedévre 3 kor.
Egyes szám ára 12 fillér

Hirdetések díja:
□ centiméterenként
6 fillér. Kereskedők és
gyárosok külön ár-
kedvezményben rés-
zesülnek.

Nyilttér sora 40 fill.

KÖZÉRDÉK

POLITIKAI, TARSADALMI ÉS GAZDASÁGI LAP.

AZ ALSÓFEHÉRVÁRMEGYEI GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATA OS KÖZLÖNYE

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtök és vasárnap reggel.

Szerkesztőség

és
kiadóhivatal:
Nagyenyedi Könyv-
nyomda r t

A kiadóhivatal meg-
bizottja: Földes Ede
könyvkereskedő

Egyes számok kap-
nak Földes Ede-
Cirnauer J. József
és Grünfeld Dá-
vid kereskedésében

Kéziratok nem adhatók vissza.

A mi gazdálkodásunk.

II.

(T. B.) Ma-holnap, ha így folynak a dolgok politikai közéletünkben, itt-ott lángban lehet az ország. Komáromban Apponyi gr. beszéde alkalmával egyik lelkesült hallgatója már „élesítsük a kaszát” kiáltásra fakadt, mit Apponyi a tréfát nem ismerő Mannlicherre való utalással igyekezett csillapítani. Eötvös Károly és Zichy Jenő gr. néhány napig forradalomról beszéltek, az egyik ellene a másik mellette, s most mind a kettő kijelenti, hogy nem beszéltek semmit, ellenben mindketten hozzájárultak ahhoz, hogy a Kossuth elnöklete alatti vezérlőbizottság, a honmentés mellett egy-két évre terjedhető ellenállásra is buzdítja a népeket. Ugyanez a jeles és ritka látvány lehetett Liptószentmiklóson, ahol a nemzetiségi jelöltet szívélyesen protegálták a függetlenségi magyarok, talán éppen azok, kik az országházban ugyanazt a pánszláv urat, ha felszólal, rutul le fogják hazaárulóni.

Mindezzel szemben pedig egy nem alkotmányos és nem parlamentáris kormány ül a miniszeri palotában, kik oly nagy buzgalommal dolgoznak, hogy — magam is láttam egyik nap este fél kilenczkor a kivilágított bureau-sorokat, — pld. Vörös László kereskedelmi miniszter, mellékesen szólva a legjobb magyar szakerek egyike, még mindég foglalkoztatta tisztviselőit. Az is igaz, hogy előszobáik „pártkülönbőség nélkül” éppen úgy telve vannak kérvényezőkkal,

mint akár br. Bánffy vagy Széll Kálmán idejében; — de hát ez csak azt teszi, hogy élni kell s az élet megköveteli a magaét minden időben s mindenféle körülmény között.

A míg tehát, a már elég bőven tapasztalt felreértések kikerülhetése vegett, — ami tudvalevőleg a gyanúsítás dusan tenyésző bacillusai miatt ugyan nem egészen biztos, — ismételve és ismételve kijelentem, hogy a nemzet óhaját a körülményekhez kepest keresztül vinni képes parlamentáris kormány mielőbbi kinevezése kezezi allandóan alkotmányos kívánságomat, — egyuttal neha napján arra is bátorkodok gondolni, hogy egyeből is kell megelni, nemcsak politikai alásból. Hiszen ki ne olvasta volna, hogy mindön a világrendítő küzdelem folyt Sedánnál a német és francia nemzet között, mely a francia császári trón összeomlását, a francia köztársaság feltámadását, — másfelől a hatalmas német-egységet s eléú az új német császárságot hozta létre, — egy francia paraszt békésen hajtott a fehér lovat barázdát szántó ekeje előtt. Egy-egy csendes perczen, ugyis ritkán jut ki nekem, — hadd szantsam tollammal e papiroost békesebb thema felett is.

Igenis! azt tartom, hogy erősítsük meg anyagilag népünket, mert így szerezhethet magának erőt, egészséges kitaratást, foglalkozásának megfelelő műveltséget, okos belátást és hogy fokozhatjuk benne az Amerika felé sóvárgás helyett az ezereves magyar haza szeretetét, ehhez való ragaszkodását.

Ime, egy kicsisegen kezdem A földművelési miniszter szives volt megküldeni egy kimutatást „a falusi tejszövetkezetek működéséről 1904. évben.” Fel van sorolva 584 szövetkezet, melyeknek van 55981 tagja 93839 tehénnel. Szállítottak 95 millió 364 ezer 909 liter tejet, készítették 2 millió 958 ezer 739 kilogramm vaját és bevetelük volt: 10 millió 199 ezer 029 korona! Ezekből a szövetkezetekből Brassó, Csik és Nagyküküllő megyékre esett 1—1, Haromszékre 3, Kisküküllőre 2, Maros Torda megyére 5, Szebenre 3 szövetkezet, ezek közül is volt, amely még nem kezdette meg működését. Bizonyára a tavalyi nagy szárazság és takarmányhiány miatt. Ánde B es-Bodrog megye 54, Baranya 102, Temes 30, Tolna 56, Torontal 36 szövetkezetével szinten ebben a nagy bajban szenvedett és mégis az 1903-ik évi bevetellel szemben az egész országban 645 ezer 117 koronával nagyobb volt a bevetel! Mégis csak érdemes volna a siker okait kutatni!

De — és ezért jajduok en fel — nem látom sehol Alsó-Fehér vármegyét ebben a kimutatásban. Boc-anatot kerek politikus uraim! igazán nem akarom bantani komoly komorságukat, de mégis talán amidön pompás legelőinket, tiszta vízű patkocs-káinkat, legelesző nyajainkat nevezetjük felölő hót az a prózai tapasztalat, hogy ebben a gazdag országreszekben mert oly keves és drága a jó vaj, a kőver tejfel s még a tej is?! Avagy ha itt-ott nagyobb a bőség ezekben az egyszerű, tápláló czikkeken: miért

TÁRCSA.

Egy komikus naplója.

Irtá: Solymosi Elek.

(23)

A Mangra-ügy folytatása.

Mangra Vazulnak aradi püspökké való megválasztása érdekében minden tölem telhetőt megtettem, mert az volt a felfogásom, hogy nekünk magyaroknak első sorban a befolyásos és nagytehetségű korifeusokra van szükségünk. Ilyen intenciókkal a többi közt ezeket irtam a Pesti Hirlapban:

„Minket magyarokat első sorban a vete-
kedő társak hazafias megbízhatósága érdekel.
A Mangra és Hamsea püspökjelöltsé-
généül odaszegődünk, a hol esalhatatlan mó-
don véljük feltalálhatni a magyar hazafit.
Egy ilyen nagyfontosságú kérdésben nem
szabad kockajátékot üznünk s annál ke-
vésbé szabad mendemondákra épitenünk.
Itt csak a közvélemény dönthet, az a köz-
vélemény, mely ismeri úgy az egyik, mint
a másik jelöltet.

Hamsea urat — előnyösön bár — de csak
híreből ismerem. Mangra urat ismerem szem-
mélyesen is. 1886-ban voltam szereucsés

vele Bihar-Füreden megismerkedni, és pedig
oly körülmények közt, a mikor Mangra
urnak fogalma sem lehetett arról, hogy ve-
lem szemben csak a legcsekélyebb mertek-
ben is zárkóztottak kell lennie, s csak
annyit tudott felőlem, hogy egy igazi román-
barát vagyok. Ez alkalommal természetesen
megismerhettem Mangra úr magas művelt-
ségét, rendkívüli tudományosságát és ki-
fogásolhatlan hazafiaságát. Mangra úr bizo-
nyára nem szorul arra, hogy e tulajdonsá-
gait hirdessem, s ha mégis megteszem, csak
azért történik, mert tudom, hogy a nagy
magyar közvélemény tengere az ilyen tiszta
cseppekből alakulhat ki.”

1902. június 12-en Mangrát püspökké
választották. A tiszteletre adott lakomán
— mint a Pesti Hirlap tudósítója — a
következő pohárköszöntőt mondtam:

„Tisztelt uraim! Egy nagy fontosságú
ügy kapcsolatában, mindnyájunkat akik itt
vagyunk: a magyar haza szeretete hozott
össze. A hazaszeretet boldogító érzése, az
az érzés, melyet a mi viszonyaink közt még
most a nemzetiségi kérdésekkel kell egy-
szerre emlitenünk. A magyar hazafiaság egén

még mindig vannak sötét és fekete nemzeti-
segi pontok. De el lehet mondani, hogy —
ha a pánszláv kérdés sötét pont, s a pang-
ermán meg fekete, akkor a román nem-
zetiségi kérdés mindenesetre egy rózsaszínű
pont. Mert míg a pánszláv és pangerman
kérdés mindnyájunkat agyonszoríthat addig
a román kérdés éppen csak ölelni akar.
Ebben mindnyájan egyetértek. Ebből a me-
köztünk véleménykülönbég. Csupán a
szólagos véleménykülönbég volt eddig is,
s ez is csak az alkotmányos formák keresé-
módjában nyilatkozott meg.

A románságnak nemely vezetői nem tud-
tak eligazodni az alkotmányos formák közt,
s legtöbbször rosz szándék nélkül botlo-
tak bele egyik-másik szinczetlen ornába.
Magyaros őszinteséggel mondhatjuk tehát,
hogy nincs ezen semmi csodalkozni való. Hisz
nemcsak a románság botlik meg a mi alkot-
mányos jogaink szirtjein, hanem megbotla-
nak az osztrákok is s igen gyakran teljes
jóhiszeműséggel magyarazzák felre azokat a
jogokat, a melyeket ők maguk irtak alá és
pecsételtek meg.

És nemcsak az alkotmányjogaink nyujta-
nak bő alkalmat a hazafiak botlására, de

oly nehéz hozzá jutni? És érdemes volna azzal is foglalkozni, hogy nem lenne-e jó, ha falusi gazdáink szerény jövedelmét vajtermeléssel is lehetne növelni. Berlinbe Dániából szállítják a tejet, vaját, sőt a derék dánusok Budapestre is küldenek vaját. Tudom jól, hogy Abbáziában annyi vaját fogyasztanak el, hogy Délmagyarország egyik megyéje, Temesvár központtal, erre nem volt elegendő.

Igen ám de tudni kell, hogy amíg Alsó-Fehér vármegyében 1000 lélekre csak 381 szarvasmarha, 39 ló, 281 sertés, 796 juh esik, eddig például a szomszéd Torda-Aranyosban 454 sz. m., 69 ló, 287 sertés és 708 juh, Fogaras megyében pedig 792 sz. m., 110 ló, 428 sertés, 722 juh esik, a szász vármegyékben pedig, a juhot kivéve, mind nagyobb a létszám. És még kedvezőtlenebb a helyzet, ha látjuk, hogy 55-079 drb magyar erdélyi fajta mellett 11-029 drb mokány riska, csak 5068 drb nyugati pirostarka és 1963 bivaly volt a létszám, tehát a súlyban, tejelési képességben, és értékben, általában kevesebb becsü fajsarvasmarha még nagyon jelentékeny számban van.

Mind ebből tehát az következik, hogy lehetőleg javítani kell szarvasmarha állományunkat, amire a megyei gazdasági egyesület, a kormány támogatása mellett, évenkénti jutalmakkal, bikavásárlásokkal törekszik is, — továbbá javítani kell legelőinket, takarmány-termelésünket és meg kell kezdeni a tej- és vajtermelő szövetkezetek felállítását, ahol erre alkalmas vezető egyének vállalkoznak, s akik iránt a kisgazdák is bizalommal viseltetnek.

Mert hogy a bizalom kérdése nagy szerepet viszen ebben az ügyben is, a szász földészek s a délmagyarországi úgynevezett paraszt-szövetkezetek példája mutatja.

SZEMLE.

Igen is — a hazáért, a nemzetért! Amit az érdemes koalíció bármiféle tagja, lapja, gyűlése zokog, vagy firka, az mind a hazáért s a nemzetért van. Nemde borzasztó, hogy a kitűnően ertesült B. H. szerint a nem alkotmányos kormány a törvényhatóságokkal szemben alkalmazandó erőszak ke-

törvénykezési jogaink intézkedései is. A leg-egyszerűbb polgári pereinkben a döntvények és rendeletnek egész utvesztőjét találjuk magunkkal szembe. És ha mind e körülmények együttvéve sem idézik elő a fejtelenséget, a zürzavarok tanácstalan állapotát, azt mindeneke előtt a legelső magyar ember bölcsességének köszönhetjük, annak a mi modern Kátónknak, annak a mi redivivus Mátyásunknak.

A mai szerencsés napon nincs tehát okunk semmiféle rekriminációra. Ma csak hálálkodhatunk. Hálát adhatunk a magyarok istenének, hogy Mangra urat — akinek munkálkodása elé a legnagyobb bizalommal tekintünk — arra a polczra állította, amelyen szívének melegségével, nagyszabású képességeivel és hazaszeretetének egész lelkese-
desével fogja nekünk megmutatni azt az utat, amelyen magyarok és románok jó testvérek módjára örökre összeülelkezhetnek. Én Mangra Vazul urat, a jó magyar hazafit köszöntöm fel. Sokáig éljen!

(Folytatjuk.)

resztülvitelére „jogvézett rendőrkapitányokat“ fog kormánybiztosokká kinevezni! És ez a szerencsétlen kormány kijelenti, hogy egyetlenegy rendőrkapitányt sem fogadott és egygyel sem beszélt! Hát lehet-e hinni az ilyen hivatalos czáfolatnak?! csak nem csaphatja be magát az ilyen könnyelmű hiszékenységgel egy született vérbeli nemzetvezér! Amit tehát reggel megirt a B. H., amit rögtön megczáfolt hivatalosan a Budapesti Tudósító, azt — mert jó igazságot fedezett fel benne — ugyanazon este ismét megírja a „Magyarország“ is. Hátha ennek többen hisznek és hihetnek is, mert a hazáért és nemzetért való tulságos buzgalomban az igazságot nem mindég szükséges elismerni, még kevésbé hirdetni. Reklám, reklám, verjük a nagydobot! s te édes, jó, naiv publikum fizess, fizess elő, sokat fizess, ha szereted a hazát, de ne adóba ám, hanem a „Magyarország“-ra.

„A szövetkezett balpárt arczképcsarnoka“ czimmel a koalíziós ellenzék albumot ad ki, mely a koalizált képviselők rövid életrajzát, arczképet és autogrammját foglalja magában. A mű ára 20 korona lesz. Valóban ötletes eszköz ez a pártállás fixirozására, de az album árát tekintve egy kicsit tultaxáltak az urak magukat. Különböző egynemű képviselő autogrammjára kíváncsiak vagyunk és mivel ezenkívül tudjuk, hogy ezen műnek ma-holnap „egy igaz hazafinak asztaláról sem szabad hiányoznia“, nem állunk jól magunkról, hogy inkább kíváncsiságunk kielégítésére, mint az utóbbi okból, valamelyik javított kiadását megvásároljuk.

A pénzügyi közigazgatás feladata.

Mikor a nagyenyedi pénzügyigazgatóság vezetését átvettem, számat vettem azokkal a feladatokkal, melyeket a pénzügyi közigazgatásnak megoldania kell. Ezek közé tartozik különösen, hogy a pénzügyi közegek a pénzügyigazgatás főczélját létesítsék: vagyis a jövedelmek és bevételek minden ágát a törvények értelmében igazságosan kezeljék és gondozzák, — megvédjék az államkincstár érdekét épen úgy, mint az adózó közönség érdekét minden törvénytelenség és visszaéléstől, — az adózás körül minden tekintetben a helyes irányt létesítsék.

Nagyon, de nagyon súlyosak ezek a feladatok. Mert legyünk önmagunkkal szemben is elfogulatlanok és valljuk be, hogy minden tartozásunk közt legkevésbé szívesen fizetjük az adót. Azután emberek is vagyunk. Jól tudjuk, hogy a pénzügyigazgatóság nem saját javára veti ki és hajtja be az adót; még sem nyomhatunk el olykor bizonyos önkénytelen hidegséget ama tisztviselő ellen, aki a pénzügyi közigazgatásnak érvényt szerezni van hivatva, különösen ha az személyválogatás nélkül teljesíti kötelességét.

Nem osztom ugyan a pénzügyigazgatás ellen, mintegy szállóigék gyanánt közszájon forgó számos vádakát; mert én tudom legjobban, hogy azok vagy személyes érdekelt-ségből vagy legtöbb esetben a körülmények nem ismeréséből származnak: de éppenséggel azt sem állithatom, hogy a pénzügyi közigazgatás mindenkor és mindenütt felemelkedik feladatának magaslatára. Tehát annak a bizonyos ellenszenvnek ápolásában nem teljesen ártatlan. No de kérem szeretettel, nem is olyan könnyű azokat a mi egye-

nesadó-törvényeinket közmegelegedésre alkalmazni. Mert ezekben a törvényekben, melyek immár 30 éves multra tekintenek vissza és amelyek akkor is a kényszerhelyzet folytán idegenből átültetett, nagyrészt férczelmények voltak, felette sok a hézag. Ezeket a hézagokat azután a pénzügyi gyakorlat s különösen a megboldogult adó-felügyelői intézmény rendszerint fiskális szempontból igyekezett kitölteni. Ebből támadt ama balhiedelem, miszerint a pénzügyi közegeket szigorú rendszabályok kötik, hogy az államkincstár érdekét ne csak veszélyeztetni ne engedjék, hanem minden tőlük kitelhető módon — ha tulságos ügybuzgalommal is — előmozdítani törekedjenek. De a kincstárnak arra — a balhitek szerint — nincs nagy gondja, hogy az adózók érdekei is meg legyenek óva azok előtt, akik első sorban hivatva vannak a kincstár és az adózó polgárok közti viszonyt közvetíteni, illetve a pénzügyi törvényeket végrehajtani.

Pedig a dolog nem egészen úgy van. Mert sok lelkiismeretes tisztviselőtársam közt hivatalos működésében engem is mindenkor ama céltudatos törekvés fog vezetni, hogy az állami jövedelmek és bevételek minden ágát a törvények értelmében igazságosan kezeljem és megvédjem az adózó közönség érdekét épen úgy, mint az államkincstárét minden törvénytelenségtől és visszaéléstől.

(Folytatjuk.)

A „Nagyenyedi Fogyasztási és Értékesítő Szövetkezet.“

A szövetkezet ügye folyó év és hó 17-én délután megtartott rendkívüli közgyűlésen a tagok élénk részvétele mellett ismét közelebb haladt egy lépéssel a megvalósuláshoz.

Meskó Pál, a „Magyar Gazda Szövetség“ titkára, mint a „Hangya“ központi szövetkezet kiküldötte részletesen ismertette az a viszonyt, a mely közte és az itten létező szövetkezet között létrejön.

Nevezetesen a tagok szavatossága jegyzett üzletrészek kétszeresére szállítottatott le, evvel szemben azonban a „Hangya“ alapszabályainak megfelelőleg hitellel láthatja el az új szövetkezetet, csak hogy ennek lefizetett üzletrészek által teljesen fedezve kell lennie s így most már teljesen megérthető, hogy miért követeljük, hogy mindenki annyi üzletrészt jegyezzen, mennyi egy havi legnagyobb fűszeráru szükségletének — ide értve a lisztet és bort is — megfelel.

Ezen rendelkezéstől tehát eltérni semmi tekintetben sem lehet, minélfogva, a kik csak tehetik épen a saját érdekében jegyezzenek még üzletrészeket, hogy ez által a szövetkezet hitelképességét emeljék.

Nem bizalmatlanság ez a „Hangya“ részéről, hogy az új szövetkezeteknek nem hitelez derűre-borura, hanem csak egyrészt saját alapszabályainak épen azok érdekében való önzetlen végrehajtása, a mennyiben a készpénzben való vásárlásnál 2% cassa-scontot enged, másrészt már a kezdetben a renchez akarja azokat szoktatni, mert csak annak pontos betartása biztosíthatja a szövetkezet fennállását és mozdíthatja elő annak mindnyájunk érdekében való felvirágoztatását.

Ezen hitelmegszorítással szorosan összefügg tehát alapszabályaink azon rendelkezése, hogy mindenki csak egy havi hitelt és legfeljebb jegyzett üzlet-

részei értékének erejéig vehet igénybe, s míg ezt nem törlesztette, újabb hitelezésre nem tarthat számot.

Ezen rendelkezés szigorúsága talán elkedvetleníti a tagokat és bántja, hogy velők szemben a szövetséget annyira bizalmatlan, azonban, ha ezen rendelkezések célján és végeredményén csak egy keveset elmélkednek, okvetlenül reá kell jönniök, hogy egyrészt az elvállalt szavatosság ellen-súlyozására szolgálják, másrészt éppen biztosítják azt, hogy mindenki a saját tartozásait pontosan törlessze.

Ez által hozzá szokik bizonyos rendszerességhez és önként reá jön, hogy miképpen kell a jövedelmet (bevételt) bármily kicsiny is legyen az, oly módon beosztani, hogy belőle az ember minden szükségletének fedezésére jusson valami.

(Folytatjuk.)

Vegyes hírek.

— **Lapunk mai száma 6 oldalon jelenik meg.**

— **Milyen lesz az idő?** A Meteor jelentései szerint 24—27-ig száraz meleg lesz s ezen időjárás a hónap végéig állandóan kitart.

— **Hymen.** Czövek Erzsikét, Czövek Róbert sárdi jegyző leányát, f. hó 20-án eljegyezte Nagy Miklós körjegyző.

— **Sajtóper a nagyszabeni magyar lap ellen.** Nagyszabentől írják: A „Nagyszabeni Ujság“ ellen a kolozsvári főügyész rendeletére a nagyszabeni kir. ügyész sajtópört indított kauzció nélkül való politizálás vétsége miatt, porbe fogván nemcsak a lap szerkesztőjét s az inkriminált cikkek íróját, Zagoni Gábor kir. közjegyzőt, hanem a lapkiadó-társaság összes tagjait, köztük dr. Vértessy Gyula tanfelügyelőt, dr. Szócs Géza tanárt, Gidófalvy prépostot, Nagy József ev. ref. esperest stb. Az inkriminált cikkek, lapszemlék a „Telegraful Romanu“-ból és más román lapokból s már körülbelül két év óta íródnak.

— **Gépségély a fazekasoknak.** Abból az alkalomból, hogy ifj. Hajdu Albert fazekas iparos az államtól agyagmégmunkáló gép engedélyezését kérte, a kereskedelemügyi min. kir. miniszter a gép engedélyezését ahhoz a feltételhez kötötte, hogy a gépet ne csak a kérelmező, hanem a helybeli összes fazekasok az iparkamara által megállapítandó csekély díj mellett igénybe vehessék és vegyék. A kolozsvári kereskedelmi és iparkamara jegyzője és egy kolozsvári fazekas szerdán városunkban voltak, hogy a fazekasokat a kért gép szükségessége felől kihallgassák s tőlük a gép használatát ígérő nyilatkozatot bevegyék.

— **Hazaí Véra János,** a nép barátja és költője, a haza vándor lantosa, koldusok istapolója és a hölgyek tisztelője stb. stb. meghalt. Többé nem ír megrovási kalandot a csendes csizmadia sem örömeiben sem mérgében. Benne Budapest egyik érdekes alakja dőlt sirba.

— **Egy székely takarékpénztár elárverezése.** A Székelyföldön mind na-

gyobb tért hódító nemzetiségi pénzüzetek versenye mellett a magyar pénzüzetek egyre-másra tönkrejutnak. A székelyudvarhelyi járásbírósnak legutóbb kelt végzése ismét hirt ad egy ilyen magyar pénzüzet szomorú végéről. A végzés tudatja, hogy a Székelyegyleti Első Takarékpénztár csődtömegéhez tartozó és annak tulajdonát képező 102 künlevő követelés, a melynek együttes összege 45,431 korona 64 fillér, esedékes kamatjárulékaival egyetemben nyilvános árverésen el fog adatni.

— **Villamosvilágítás Székelyudvarhelyen.** Székelyudvarhely város azon vidéki városaink közé tartozik, melyek a villamosvilágítás berendezését régóta elhatározták, de a megvalósulásig csak nagynehezen jutnak el. A vármegye feloldotta a város azon határozatát, mely szerint versenyen kívül a Ganz-gyárat bízta meg a villamosvilágítás berendezésével s így már már attól lehetett tartani, hogy a villamosvilágítási tervezet elteszik jobb időkre. Ámde a folyó hó 13-án tartott városi képviselőtestületi ülésen egyhangulag kimondták, hogy a villamosvilágítást elsőrendű szükségletnek tekintik és egyben utasították a tanácsot, hogy a munkákra mielőbb szabályszerű versenyfolyamatot hirdessen.

— **Pályázat orvosi ösztöndíjra.** A nagyenyedi Bethlen-kollégiumnál az 1905—6-dik iskolai év szeptemberének 1-jével megnyílik a Szotyori-féle, évi 336 koronás, negyedévenként, egyenlő részletekben, adandó ösztöndíj orvosi pályára menő ifjak számára. A ki az ösztöndíjat megnyeri, az alapító levél szerint ha csupán medicinae doctor leszen, bírhatja 5 esztendeig, ha még a chirurgiában is doctoráltatja magát, úgy még 2 esztendeig, tehát együtt 7 (Hét) esztendeig. Élvezetere jogosultak első helyen az enyedi kollégium szegénysorsu, jótanuló, kifogástalan magaviseletű, de kizáróan református vallásu növendékei, ezek hiányában a kolozsvári ev. ref. kollégium hasonló minőségű növendékei. — Megjegyzem, hogy az alapító mind a maga, mind a felesége Marusi Anna vérségi rokonainak elsőséget (praeferentiát) biztosít, még ha nem is volna az első eminensek, de különben elegendő tehetőséget tanusítanak a medicina megtanulására. A választás joga, a tanákar előterjesztése alapján, az erd. ev. ref. egyházkerület igazgatótanácsát illeti. Ide kell az ösztöndíjnak magaviseletéről is, a fennálló gyakorlat szerint, felelőnkint bizonyítványt küldenie. Felhívom tehát a pályázni óhajtókat, hogy a jelzett feltételeket igazoló okiratokkal, természetesen az érettségi bizonyítványal is, felszerelt és az erdélyi ev. ref. egyházkerület állandó Igazgatótanácsához intézett folyamodványukat küldjék be a Bethlen-kollégium elöljáróságához folyó évi a ugysz tus hó 15-dikéig bezárólag. A később érkező folyamodványokat nem fogadjuk el. Nagyenyeden, 1905. július hó 20. Fogarasy Albert rektor-professor.

— **Üdülők helyek a Székelyföldön.** Nehány gyönyörű és kiválóan egészséges üdülőttelepet rendszeresített a marosvásárhelyi Székely-Társaság a Székelyföldön. Ebből van: Maros-Torda vármegyében 3;

Udvarhely megyében 7; Háromszék megyében 6; Csikmegyében 4; Brassó megyében 1. Ezen üdülők helyek részletes ismertetése külön füzetben is megjelent, melyet bárkinék díjtalanul küld meg Szentgyörgyi Dénes, a társaság gazdája.

— **Millió ember** foglalkozik azon gondolattal, hogy egy módot találjon arra, hogy a család minden részének szórakozást nyújtson. Ezen rejtélynek mondható eszmét a „Tolnai Világ Lapja“ megoldotta. A család minden egyes tagja talál szórakozást ezen igazán páratlanul mondható képes újságban, mely hetenkint 60, sőt 70 oldal tejedelemben is megjelenik, s potom 2 frt 48 kr.-ba kerül egy felévi előfizetési ára 4 frt helyett. Ajánljuk ezen lapot szives figyelmébe olvasóinknak. Egy mutatványt készséggel küld a kiadóhivatal, csak tessék a „Magyar Kereskedelmi Közlöny“ kiadóhivatalához Budapest, VII., Károly-körút 9. fordulni.

— **Arcszőr a nőknél** ép oly csunya, mint kellemetlen. Ezen segitendő, legalkalmasabb a mindenütt elismert Schmeidek-féle Szőrvesztő-re hivatkozni, mely nemcsak azért kedvelt a nőknél, mert eltávolítja az arcszőrt alaposan, hanem azért is, mert megadja az arcznak az üdeséget, finomságot és simaságot, a mellett vegyileg megvizsgálva és hatóságilag az arczbőrre ártalmatlanul találtatott. Ára 7 korona. Kapható Schmeidek I., Budapest, VII., Nyár-u. 18.

— **A „Fiumei Kávébehozatali Társaság“ kolozsvári fióktelepe,** Mátyás királytér 12. szállít bérmentve és vámmentesen eredeti fiumei árakban kávé, teát, rumot, franczia és hollandi liqueuröket, csokoládét, cacaot. Árjegyzéket ingyen. 511 1—52

(x) **Tüköri Ármin fogműterme** Jókai-utca 3. szám New-York szálloda mellett, Kolozsvárt.

Szerkesztőség:

Dr. MAGYARI KÁBOLY TÜRÖK BERTALAN

Kiadó:

Nagyenyedi Könyvnyomda és Papíráruhágyár Részvénytársaság.

Sz. 2291—1905. tkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A balázsfalvi kir. bíróság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Korlács Ilárie farkastelki lakos végrehajtónak Mihó Simon a Miklósi elleni 92 kor. 88 fillér s jár. iránti végrehajtásos ügyében a farkastelki 182 sz. tjkvben A + 1 r. sz. 381/1, 381/2 hr. sz. a belsőségre 400 kor., a 2. r. sz. 576 hr. sz. ingatlanra 20 kor., a 3. r. sz. 1201/2 hr. sz. ingatlanra 36 kor., a 4. r. sz. 1761/2 hr. sz. ingatlanra 9 kor., az 5. r. sz. 1917, 1918/1 hr. sz. ingatlanra 22 kor., a 6. r. sz. 2045/1 hr. sz. ingatlanra 46 kor., a 7. r. sz. 3345/2 hr. sz. ingatlanra 4 kor., a 8. r. sz. 3359 hr. sz. ingatlanra 6 kor., a 9. r. sz. 3373/2 hr. sz. ingatlanra 5 kor., a 10. r. sz. 3531 hr. sz. ingatlanra 17 kor., a 11. r. sz. 3542/1 hr. sz. ingatlanra 9 kor., a 12. r. sz. 3777/2 hr. sz. ingatlanra 3 kor., a 13. r. sz. 3794/2, 3795/1 hr. sz. parlagon heverő szőlőre 171 kor., a 14. r. sz. 3934/1 hr. sz. parlagon heverő szőlőre 15 kor., a 15. r. sz. 3934 hr. sz. parlagon heverő szőlőre 11 kor., és a 16. r. sz. 4105/2 hr. sz. parlagon heverő szőlőre 46 kor. megállapított kikiáltási árban a végrehajtási árverést elrendelte, s hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az 1905. évi augusztus 29-ik nappán d. e. 10 órákor Farkastelke községhezánál tartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is el fog adatni.

Árverezni szándékozók kötelesek az ingatlanok kikiáltási árának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. évi LX.

Tavaszi és nyári divat ujdonságok legolcsóbban

TÁNGEL JÓZSEF

előnyösen ismert női és férfi divatáru kereskedésében NAGYENYEDEN szerezhetők be.

törvényozikk 42 §. jelzett árfolyammal számított óvadék-
képes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, vagy
annak az 1881. évi LX. t.-cz. 170 §-a értelmében a
bánatpénzt csak a bíróságnál előleges elhelyezéséről
kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóságtól.
Balászfalván, 1905. évi június hó 17-én.

Enyedy Lajos,
kir. it. táblai bír.

752 1-1

Árverési hirdetmény.

A marosujvári ev. ref. egyház
vendéglő épületét, melynek helyiségei
italmérésre és üzleti czélokra egyaránt
használhatók, folyó évi **július 26-án**
d. u. 4 órakor a papi lak hivatalos
helyiségében tartandó szó- és zárt írás-
beli ajánlatokkal egybekötött nyilvános
árverésen 1905. október 1-től hat egy-
másután következő bérleti évre **bérbe-
adja.**

Kikiáltási ár 1300 korora, ajánlathoz
a kikiáltási ár 10%-a bánatpénzül csatol-
tandó. Feltételek árverés helyén, azt
megelőzőleg, hivatalos órák alatt meg-
tekinthetők.

748 2-2 **Az egyház gondnoksága.**

„IBOLYA” virágcsarnok
Kolozsvár, Wesselényi Miklós-u. 7.
Kertészeti telep: Krizbay-utca 27.
Virágcsarnok 563. szám.
Telefon: Kertészeti telep 564. sz.

Minden idényben friss vágott virá-
gok, déli növények és idényszerű hazai
oszerp-virágok, állandóan szállításra
készben.

A közelgő mindszentek nap-
jára **sirdíszek** és **koszorúk** leg-
nagyobb választékban **2 koro-
nától feljebb.**

Ugyszintén **művirág-koszorúk**
állandó raktáron.

Menyasszonyi, névnapi és alkalmi
csokrok, koszorúk, szallag és felirattal,
vidékre express szállítással teljesen meg-
bízhatóan, legszebb kivitelben, legújta-
nyosabb árban. 625 15-52

Iszákosság nincs többé!

Kívánatra bárkinek bérmentve kildünk
egypróbát a Cozaporból. Kávé,
tea, étel vagy szeszes italban
egyformán adható az ivó tudta
nélkül.

A COZAPOR többet ér, mint a
világ minden szöbeszéde a tartóz-
kodásról, mert osodahatása ellen-
szenvessé teszi az iszákosnak a
szeszes italt. A COZA oly esende-
sen és biztosan hat, hogy azt fele-
ség, testvéravagy gyermek egyaránt,
az ivónak tudta nélkül adhatja és
az illető még csak nem is sejtí mi
okozta javulását.

COZA a családok ezreit békítette
ki ismét, sok sok ezer férfit a szé-
gyen és beostelenségétől megmentett,
kik később józan polgárok és ügyes
üzletemberek lettek. Temérdek fiatal
embert a jó útra és szerencséséhez segített és sok em-
bernek életét számos évvel meghosszabbította.

Az intézet, mely a COZAPOR tulajdonosa, mind-
azoknak kik kívánják, egy próba adagot és egy köszönő
írásokkal telt könyvet díj és költségmentesen küld, hogy
így bárki is meggyőződhessen, biztos hatásáról. Kezes-
kedünk, hogy az egészségre teljesen ártalmatlan.

INGYEN PRÓBA 125. szám.
Vádj ki ezen szöveget és
küldje meg ma az intézetnek.
(Levelek 25 fillér, levelezőlapok
10 fillérrel bérmentesítendők.)

COZA INSTITUTE
(Dept. 125.)
62, Chancery Lane,
London, Anglia.

Irodahelyiségnek

alkalmas 2-3 szobát, esetleg egész
lakást keresek folyó év október 1-re a
Kossuth Lajos-utczában vagy a Főtéren.

Dr. Erdős Jenő

ügyvéd,

Kossuth Lajos-utca 57.

750 2-2

Férfi szabó terem.

Alapítottatott 1889-ben.

IZSÁK MÓR Kolozsvárt.

Mátyás király-tér 19. Emelet.

Van szerencsém értesíteni a n. é. vidéki közönséget,
hogy nagybani hazai, angol és francia szövet rak-
táramban dus választékú és izléses kelméket tartok.

Mérték utáni megrendeléseknek elég a mérték beküldése
Szolid és pontos kiszolgálás előre biztosítottatik.

Kiváló tisztelettel

Izsák Mór.

508 52-52

Alapítottatott 1865. évben.

BABOS SÁNDOR utóda

HAJEK MIKSA

óras és ékszerész

Kolozsvár, Wesselényi Miklós u. 16.

Czélszerű és divatos

alkalmi ajándékok

Olcsó beszerzési forrás!

Vidéki megrendelők ked-
vezményben részesülnek.

Nem tetsző tárgyak 8
napon belül visszavétnak.

515 62-104

A NAGYSZEBENI

ÁLTALÁNOS TAKARÉKPÉZTÁR

ad jelzőkölesönöket, félévi (tőkét és kamatokat magukban foglaló) részletekben történő törlesztésre
és pedig a következő feltételek mellett:

- A. $4\frac{3}{4}\%$ kamatláb mellett 50 évi törlesztésre; a kölcsön legkisebb összege 30.000 K. — A törlesztés 100 félévi részletben történik; a félévi részlet minden 1000 K. után 26 K. 11 f.
- B. 5% kamatláb mellett 50 évi törlesztésre; a kölcsön legkisebb összege 20.000 K. — A törlesztés 100 félévi részletben történik; a félévi részlet minden 1000 K. után 27 K. 16 f.
- C. $5\frac{1}{4}\%$ kamatláb mellett a kölcsön legkisebb összege 10.000 K.
- a) 41 évi törlesztésnél (82 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 29 K. 60 f.
- b) 35 évi törlesztésnél (70 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 31 K. 08 f.
- D. $5\frac{3}{4}\%$ kamatláb mellett a kölcsön legkisebb összege 2000 K.
- a) 40 évi törlesztésnél (80 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 31 K. 84 f.
- b) 25 évi törlesztésnél (50 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 37 K. 47 f.
- c) 10 évi törlesztésnél (20 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 65 K. 05 f.
- E. 6% kamatláb mellett a kölcsön legkisebb összege 1000 K.
- a) 32 évi törlesztésnél (64 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 34 K. 98 f.
- b) 23 évi törlesztésnél (46 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 39 K. 81 f.
- c) 18 évi törlesztésnél (36 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 45 K. 05 f.
- d) 15 évi törlesztésnél (30 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 50 K. 09 f.

Az A. alatti kölcsönök csak földbirtokra, a B. C. D. és E. alattiak házakra is adatnak; valamennyi kölcsön — az egyszerűságonkorra 1% törzsdíjon kívül — minden egyéb levonás nélkül teljes összegben készpénzben fizettnak ki.

Alsó-Fehér és Torda-Aranyos vármegyék területeiről kölcsönkérvények LINGNER GYÖRGY úr által Nagyenyeden nyújtandó be, ki bővebb felvilágosítással is szolgál.

Nagyon jó
UJBOR
kapható literenkint
64 fillérért
LÁZAR RÓBERT
sütőnél, Kossuth-utca 8. sz.

Telefon 395.

Telefon 395.

KLEIN FERENCZ

Unió gőzmosó és vegyiruha
tisztító intézete

Unió-utca 24. szám.

III Műhely-telep Tivoli-utca III

Br. Bánffy palota.

KOLOZSVÁR.

514 29-104

Vas, réz, horgony, diszmű
és czimtábla öntöde.

KOLOZSVÁR, Mátyás király-tér 3. sz.

Elvállal galvanoplasztikai

munkákat, mindennemű klisék
öntését, rézmetszeteket fénykép
vagy rajz után.

Készít gazdasági vas, réz
gépöntvényeket.

Tisztelettel

626 31-104

Liskai János.

A legolcsóbb és legkényelmesebb
mulatóhely az
ORIENT
szálloda Kolozsvárt,
kávéház és étterem.
Ferencz József-út 12. Telefon 462.

Mérsékelt árak mellett kényelmes és
tisztá szobák, valódi és házilag kezelt
tisztá jó borok, naponta friss kőbányai
sörök és izléses hideg és meleg ételek,
valamint italok kaphatók.

Igen alkalmas társas összejövetelekre és elfogad
lakodalmak és estélyekre megbízásokat jutányos árban
Kocsival beszálló vendégek lovainak jó meleg
istálló és kocsiszin áll rendelkezésére. 501 32-52

Tulajdonos: **Boday Mihály.**

Minden este jóhírű cigányzene.

BALLA BÉLA

előnyösen ismert húszületében
a húsarak a következők:

1 kiló marhahús 1.20 fill.
1 „ borjuhús 0.96-1.20
1 „ sertéshús 1.36-1.52.

Ugyanott 10 hekto finom

SOM-BOR

kisebb mennyiségben is eladó.

TESZLER KÁROLY DIVATKERESKEDŐ

Kolozsvárt, Wesselényi Miklós-utca 11. szám.

Karácsoni ajándékoknak:

Remek tennis és sport flanelok 12, 16 kr.
Pickét és atlasi barohettek 16, 19, 25, 33 kr.
Valódi francia flanelok 21, 26, 30, 38 kr.
Brassói és Gács posztók 29, 35, 44, 58 kr.
Cybelin kelmék 55, 63, 75, 90 kr.
Eredeti angol ruha kosztüm szövetek, 140 cm. [mérés] 60,
60, 70, 80, 90 kr.

Kartonok, zefrek, batiztok 16, 19, 25 kr.
Férfi ingek finom schiffonból 95, 115 kr.
Öt réta gallér 12 kr. — Kézeltők 20 kr.
Len batizt zsebkendők 4, 6, 10, 13, 15, kr.
Fegyházban kötött harisnyák 15, 20, 25, kr.
Trickó alsó ruhák, Ágy- és asztalterítők, Paplanok, Szőnyegek
Faggönyök, kávésbroszok és még sok fel nem sorolható cik-
kek olcsó árakban. 502 9-52

Uri divatüzlet Kolozsvárt. Hasznos alkalmi ajándék-cikkek.

Férfi fehérneműk, fenér és színes ingek, hálóingek, lábravalók, gallérok, színes és fehér kézeltők, zsebkendők, narisnyák,
harisnya-tartók, divatos színes és fehér mellények, kalapok, sapkák, keztük, sétatotok és esőernyők. Dús választék legújabb nyak-
kendőkben. Jäger és másnemű kötött alsó ingek és nadrágok. Kötött és bőr vadasmellények, harisnyák és kamaschenek. Pénz, szivar és cigarett-
tárolók, zsebkések, angol és francia illatszerek, szappannok, ruha és hajkefék és magyar gyártmányu legjobb fogkefék.

Alatti cikkek gyári áron, mivel tovább vezetve nem lesznek.
Utazó cikkek, kézi táskák, bőröndök, vadász kabátok és férfi topánok, plaidok és plüsch kocsitakarók
Kiváló tisztelettel Sándor Ágoston és Társa, KOLOZSVÁR, Matyas király-tér. 505 9-52

Telefon 354. **SÁRGA JÁNOS** Telefon 354

ékszerész-műtővös, egyházfelszerelési műintézete
Mátyás király-tér 13. **KOLOZSVÁR.**

Ajánlja dúsán felszerelt raktárát arany ezüst és
brillians ékszerekből.

Különlegességei: az erdélyi ötvösipar termékei
dizsmagyar ékszerek, antique boglárók, csattok, övek stb.
— Ezüst evőeszközök, alpaca ezüst és bronz dizsműaruk,
a berndorfi ezüst gyári lerakata. Valódi francia bronz
dizstárgyak.

Egyházfelszerelési cikkei: Kupák, serlegek, szentség-
tartók, Urvasora kelyhek stb.

Elvállal: ezüst és arany tárgyak készítését, antique
ezüst tárgyak hű utánsását és azok tervszerinti készítését.

Készít: tervrajzokat és költségvetésekkel szívesen szolgál.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

506 9-52

Drágasági pótlékot:

elérhet minden hölgy, aki ruhaszükségletét

KOLOZSVÁRON

SIMON és LŐRINGZ cég

Wesselényi Miklós-utca 15. szám alatti

női divat, szövet és fehérnemű üzletében szerzi be.

Tavaszi újdonságok már megérkeztek!

Kivánatra mintákat szívesen küldünk!

35-52

Triska J. zongora raktára

Kolozsvárt, Sétatér-u. (Saját ház.)

Zongorák, pianinok, harmoniumok és czimbalmok gyári
áron részletfizetésre is kaphatók.

Hangszerek becserélését, javítását helyben és vidéken elfogadom.

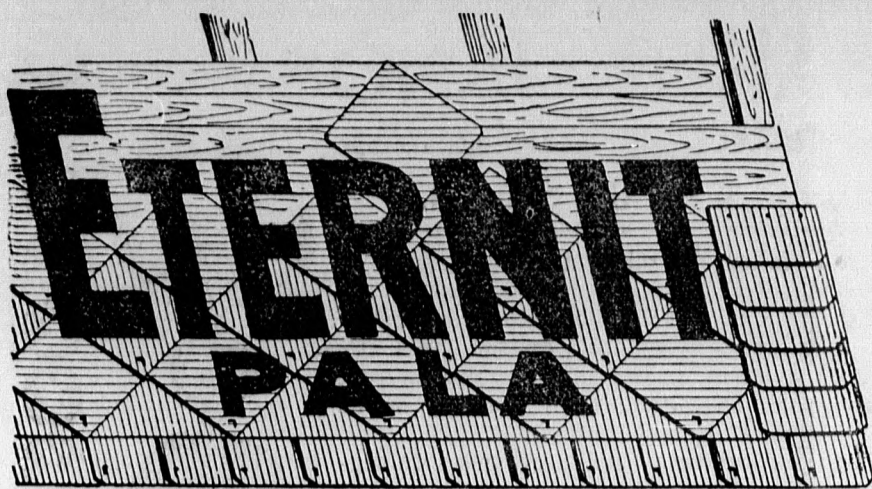
Phonola-zongorát játszó készülék gyári áron kapható.

Ára 1100 korona.

509 9-52

Bármikor megtekinthető.

A JELENKOR LEGJOBB TETŐFEDÉSI ANYAGA

MAGYARORSZÁGI KÖZPONT:
ETERNIT MŰVEK HATSCHÉK LAJOS
 BUDAPEST VI. ANDRÁSSY-ÚT 33

Szeszák Ferencz és Fia, kocsigyártók

KOLOZSVÁRT, Malom-utca 12 szám.

Alapított 1870-ben.

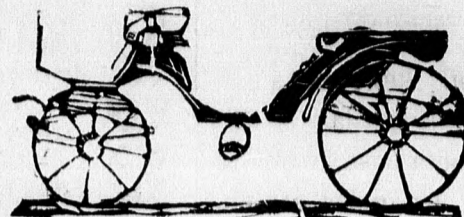
Árjegyzék ingyen.

Kocsi nagy raktár minden igényt kielégítőleg.

Nagy kocsijavító-műhely. Kocsigyártás modern technikai gépekkel felszerelve. Pontos kiszolgálás.

Mindennemű kocsik raktára.

Vidéki megkeresésekre azonnal választunk.

Beesés pártfogását tisztelettel kérve

Szeszák Ferencz és Fia, kocsigyártók.

Gyárunk az egyedüli Kolozsvárt, a hol a kocsi minden részét: kerekes, kovács, nyerges és fényező munkát személyes vezetésünk alatt előállít és az által vagyunk a legjutányosabbak árban is. Főzélünk a jó, szolid munka jutányos árban.

255

ALSÓFEHÉRVÁRMEGYEI

GAZDASÁGIBANK ÉS TAKARÉKPÉNZTÁR R. T.

Alaptőke 200000 korona.

NAGYENYEDEN.

Alaptőke 200000 korona.

Leszámitol 6 hónapi lejáratig terjedő váltókat a legelősebb kamatláb mellett.

Törlesztés kölcsönöket nyújt 500 koronától kezdődőleg már 4 1/2% alapkamattal földbirtokra, a beesérték feléig.

Régibb és magas kamatu jelzálogkölcsönöket igen előnyös feltételek mellett **konvertál** s mindennemű ilyen ügyeket a leggyorsabban bonyolít le.

Betáblázás mellett adott kölcsönei után 500 koronán felül 6 1/2%-ot számít.

Vásárol és elad értékpapírokat idegen számlára.

Bevált értékpapír szelvényeket és sorsolt értékeket.

Betétek után naptól-napig 4 1/2%-ot fizet.

Nagyenyedi kisegítő takarékpénztár r.-t.

Alaptőke: 300.000 kor.

Tartalékalap: 140.000 kor.

Előnyös kölcsönt ad betáblázásra, megfelelő kezességre, értékpapírokra, sorsjegyekre, jöhiteli pénzüzetek részvényeire.

Vásárol és elad értékpapírokat.

Letétbe elfogad értékpapírokat, sorsjegyeket, értékeket kevés órszámi díj mellett.

Idegen kölcsönöket a legelőnyösebben konvertál.

Váltókat az összeg nagysága szerint 5 1/2%, 6%, 6 1/2% mellett, kereskedelmi váltókat pedig 6% mellett számítól le.

Betétet 4 1/2%—4 1/2% kamatláb mellett fogad el.

Nyitva áll hétköznap d. e. 9—12, d. u. 3—4 óráig.

Van szerencsém a n. é. közönségnek tudomására hozni, hogy

Kolozsvárt, Wesselényi Miklós-utca 3. sz. alatt a már 6 év óta fennálló

fényképészeti műtermemet

ujlag **a legmodernebbül felszereltem.** Különös figyelmebe ajánlom **platin, aquarell és olajfestményeimet,** melyekkel többszörösen **kitüntette** lettem.

Gyermekfelvételekben egyedüli **szpecialista** vagyok.

Műtermem be van rendezve legszebb alkalmi ajándékoknak legalkalmasabb **photo email képekre,** ugyszintén **életnagyságu mellkép** nagytasokra, melyek bármily régi fénykép után készülnek.

Vidéki megrendelések a legpontosabban eszközöltetnek.

V nagyérdemű közönség b. támogatását kérve, vagyok

tisztelettel

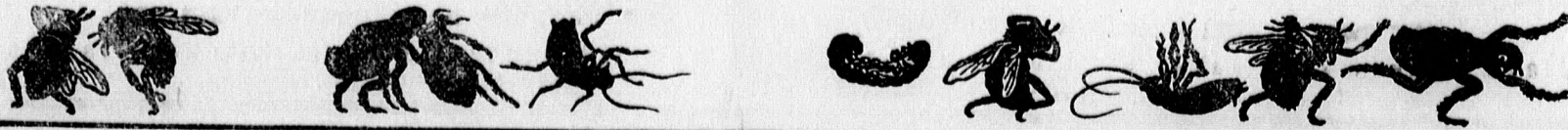
Csizhegyi Sándor,
fényképész.

65-104

hilft großartig als uner-
 reichter „Insectentöchter“.

Nagyenyed: Bisztritsány Lajos, Cirner J. József, Fenichel Lázár, Fesztinger Á. David, ifj. Lázár Károly, Winkler János. — **ALRUD**
 bánya: Molnár Árpád, Skalongya József. — **Balászfalva:** V. Popp Schiessl Károly, Schuller Lajos, Sinberger Salamon, Naftal-
 Vilmos, „Consum“ kereskedelmi r.-t. — **Gyulafehérvár:** Fingerhut Jakab, Fröhlich Gyula, Jakabfy Albert, ifj. Misselbacher J. B.,
 Petri J. W., Schlesinger Testvérek. — **Marosujvár:** Filla Ede, Virág Tamás, Fesztinger Á. David. 6—10

Nyomatott a Nagyenyedi Könyvnyomda és Papírárugyár Részvény ársaság könyvnyomdájában Nagyenyeden.